

PRAKTIK

Begrundelse

Praktikfaget har en central betydning i uddannelsen. Dette kan begrundes i, at praktik er karakteriseret ved udviklingen af to væsentlige kompetencer, nemlig en praktisk og pædagogisk kompetence, der retter sig mod lærerens arbejde med børn og unge, og en analytisk kompetence, der retter sig mod lærerens evne til at undersøge og reflektere over egen og andres praksis med henblik på en fortsat udvikling.

Faget har derfor fokus på forholdet mellem praktiske og teoretiske erfaringsdannelser som forudsætning for den studerendes egen almene lærerfaglige læring og udvikling.

Faget praktik har således en sammenbindende funktion for undervisningen i ASTE-uddannelsens fag og temaer og den studerendes arbejde på praktikskolen.

Fagets målsætning

Målet er at udvikle den studerendes professionelle lærerkompetencer. Målet nås gennem udvikling af den studerendes kompetence til at beskrive, analysere, begrunde, eksperimentere og træffe beslutninger vedrørende:

- undervisning og læring
- samarbejde med elever, kolleger og forældre
- ledelse og udvikling af en klasses faglige og sociale fællesskab
- egen og andres måder at udføre læreropgaver på

Fagets indhold

Praktikken indeholder forskellige elementer med både praktiske og teoretiske perspektiver:

- Undervisning af elever samt deltagelse i øvrige læreropgaver under vejledning af en eller flere praktiklærere på en praktikskole.
- Forberedelse og efterbehandling af praksis i samarbejde med praktiklærere, læreruddannelsens undervisere, herunder især den enkelte praktikgruppes mentor.
- Planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse, analyse og evaluering af undervisning i åbne lektioner og lektionsstudier, som udgør en særlig del af praktikken i ASTE.
- Praktikundervisning, hvor studerende undervises i praktikfaget. Den gennemføres på uddannelsesstedet og for 1. og 2. årgang også med undervisningstimer på praktikskolen.

Progression i faget

Der er praktik på hvert studieår. Kompetencemålene for praktikfaget opfyldes gennem arbejdet med fagets 7 indholdsområder.

Beskrivelsen af indholdsområderne viser dels en variation i de temaer og sammenhænge som den studerende beskæftiger sig med i løbet af de 4 studieår, dels en progression der peger frem mod at kunne varetage en lærers arbejde i folkeskolen.

Progressionen sker i forhold til:

- krav om udvikling af kompetence til at handle, forstå, analysere og stadigt mere kvalificeret i forhold til kompleksiteten i lærerarbejde
- krav om øget selvstændighed i arbejdet med de læreropgaver, som den studerende varetager og indgår i på skolen

Progressionen i kompetencemålene for de 4 studieår

Indholdsområde	1. studieår	2. studieår	3. studieår	4. studieår
1 Lærerens opgave og ansvar	Vise opmærksomhed på lærerens opgaver og ansvar	Vise indsigt i lærerens betydning for undervisning og den enkelte elevs trivsel og udvikling. I den forbindelse at overveje, vælge og gennemføre feedback til elever.	Deltage i samarbejde med kolleger og ressourcepersoner, der er knyttet til skolen.	Selvstændigt arbejde med planer for undervisningsforløb samt indgå i arbejdet med årsplaner.
2 Elevforudsætninger	Kunne observere og vise forståelse for eleverne forskellige forudsætninger.	Tage hensyn til eleverne forskellige forudsætninger i planlægning af undervisning.	Kunne anvende forskellige handlemuligheder i forhold til elever med vanskeligheder.	Kunne intervenere og følge op i forhold til elever med indlæringsvanskeligheder.
3 Ledelse og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø	Vise kendskab til ledelse af undervisning og lærerens betydning for udvikling af klassens sociale liv.	Vise forståelse for forskellige handlinger, der kan styrke klassens sociale liv og læringsmiljø.	Bidrage til arbejdet med støtte og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø, herunder konfliktløsning.	Arbejde selvstændigt med klassens sociale liv, herunder intervention og relationsstøtte.
4 Planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning	Afprøve planlægning, gennemførelse og evaluering af korte undervisningsforløb.	Forstå planlægning, gennemførelse og evaluering af varierede undervisningsforløb. Udarbejde undervisningsplaner i overensstemmelse med skolens og skolefagernes retningslinjer og bestemmelser.	Selvstændig planlægning, gennemførelse og evaluering af længerevarende, differentierede undervisningsforløb i samarbejde med elever og klassens lærere.	Selvstændigt ansvar for planlægning, gennemførelse og evaluering af længerevarende undervisningsforløb i relation til årsplanlægningen
5 Evaluering af elevernes læring	Vise kendskab til anvendte evalueringsformer på praktikskolen.	Kunne inddrage forskellige evalueringsredskaber, herunder test.	Kunne bidrage til lærerens arbejde med elevplaner.	Kunne anvende forskellige evalueringsformer differentieret og formålsrettet.
6 Samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner	Vise kendskab til skolens normer og retningslinjer for forældresamarbejde.	Deltage i kollegasamarbejde og i planlægning af forældresamarbejde.	Deltage i skolens forældresamarbejde, og samarbejde med kolleger og tilknyttede ressourcepersoner.	Selvstændigt tage ansvar for dele af forældresamarbejdet og deltage i skoleudvikling.

7 Beskrivelse, analyse, vurdering af praksis	Vise kendskab til forskellige metoder til observation, analyse og vurdering af praksis.	Kunne anvende forskellige metoder til observation, analyse og vurdering af praksis.	Kunne anvende og begrunde forskellige metoder til observation, analyse og vurdering af praksis.	Kunne anvende, begrunde og vurdere forskellige metoder til observation, analyse og vurdering af egen praksis.
--	---	---	---	---

På læreruddannelsen arbejdes der indenfor de 7 indholdsområder med forskellige fokusområder gennem de 4 studieår. Af oversigten nedenfor fremgår det enkelte studieårs fokusområde. I forbindelse med praktikken er der fælles praktikundervisning, hvor studieårets fokusområde er indholdt.

	1. årgang	2. årgang	3. årgang	4. årgang
Fokusområder	Lærerrolle og relationer Klasseledelse	Elevforudsætninger Evaluering	Lærerens samarbejde med forældre, kollegaer og andre ressourcepersoner	Selvstændighed i og udvikling af lærerarbejde

Arbejds- og organisationsformer

Praktikken organiseres som

- Sammenhængende praktikperioder også kaldet blokpraktik, hvor den studerende følger et ugeskema omfattende et antal klasser i forskellige skolefag (matematik og naturfagene)
- Dråbepraktik, hvor den studerende har løbende praktiklektioner en bestemt ugedag over et studieår
- Åbne lektioner og lektionsstudier

Ved gennemførelsen af praktikken har den studerende ansvar for:

- **praktiktimer**, hvor de underviser og vejleder elever
- deltagelse i **andre læreropgaver**
- i forbindelse med **åbne lektioner og lektionsstudier**, lektionsplanlægning, gennemførelse af undervisning, observation og diskussion i samarbejde med uddannelsens undervisere og praktislærere

Mellem praktikperioderne samarbejder den studerende med praktikskolen fx via deltagelse i andre læreropgaver, besøg og observation i klasser. De studerende lærer i praktikken gennem observation, imitation, øvelse, eksperimenteren og udforskende handlen.

De studerendes læring faciliteres via:

- **vejledning** af praktikgruppen ved en praktislærer
- deltagelse i **praktikundervisning**
- **mentormøder** og arbejdet i de øvrige fag

I bearbejdningen af praktikerfaringer er analyse, argumentation, diskussion, refleksion og fremadrettet stillingtagen nøgleord. De studerende viser dette både skriftligt og mundtligt.

I forbindelse med vejledning i praktikperioderne gennemføres på alle 4 studieår en **trepartssamtale** med deltagelse af praktikkens tre parter: studerende, deres praktislærer og mentor.

På 1. og 2. år gennemføres tillige et årligt **professionsmøde**. På professionsmøderne arbejder alle praktikgrupperne på skolen, praktislærere og mentor med professionsrelevante emner/problemstillinger med udgangspunkt i praktikkens indholdsområder.

De studerendes læring understøttes gennem brug af en individuel elektronisk praktikportfolio, der anvendes gennem hele uddannelsen. Portfolioen afspejler således progressionen i den studerendes lærerfaglige udvikling gennem studiet. Det er desuden hensigten med praktikportfolioen at skabe sammenhæng mellem de enkelte praktikperioder. Hver enkelt studerende indsamler og arbejder med praktikrelevante dokumenter i sin elektroniske portfolio. Disse dokumenter inddrages løbende i forbindelse med vejledning, mentormøder, professionsmøder, fagenes arbejde med praktik og andet samarbejde. Derfor giver den studerende i aftalte perioder sin mentor og praktislærer adgang til sin portfolio.

Dokumenterne kan dels være dokumenter, som man udarbejder i forbindelse med studiet = som "studerende", dels dokumenter, som er udarbejdet i forbindelse med lærerarbejdet = som "lærer i skolen" og de kan have form som skrevne tekster, billede og lyd, fx:

- praktikaftale, praktiklogbog, observationer, videoklip, praksisfortællinger, episodebeskrivelser, fotoserier, lydoptagelser, oplæg til og notater fra vejledning, noter fra observation og diskussion i forbindelse med åbne lektioner i
- undervisningsplaner, undervisningsmateriale, respons til elever, elevplaner, forældrebreve, teammødenotater, del af elevlogbog, elevportfolio, testresultater

Praktikken omfatter i alt 24 uger. Praktikken er fordelt med perioder på alle 4 studieår.

På 1. og 2. årgang anvendes 2 uger til dråbepraktik inklusive åbne lektioner fordelt over studieåret, og de 3 uger anvendes til praktik i sammenhængende uger.

På 3. og 4. årgang aftales mellem deltagere, praktislærere og undervisere på uddannelsen, under hensyn til gældende bestemmelser for læreruddannelsen.

Praktikken foregår på skoler, hvor der er lavet en særlig aftale vedrørende praktik og ASTE-læreruddannelsen og i andre skoleformer, som eventuelt kan finde sted i udlandet. Alle praktikperioder – med undtagelse af skoleperioden – gennemføres i praktikgrupper. I forbindelse med åbne lektioner og lektionsstudier kan praktikken gennemføres i større grupper.

Den studerende skal i løbet af uddannelsen have praktik i alle de linjefag, der indgår i uddannelsen.

Samarbejde med og mellem fag

<i>Studieår</i>	<i>Uger</i>	<i>Særlige forhold</i>	<i>Samarbejde med og mellem fag</i>	<i>Fokusområder</i>
1.studieår	2 + 3	Samme skole på 1. og 2. studieår	Blokpraktik: fokusfag mat., fagdidaktik, pæd. fag og tema Dråbepraktik: bio., f/k og geo.	Lærerrolle og relationer Klasseledelse
2.studieår	2 + 3		Blokpraktik: fokusfag bio., pæd. fag og tema Dråbepraktik: geo. og mat.	Elevforudsætninger Evaluering
3.studieår	3 + 4	Andre skoleformer og 4 ugers alm. praktik	Blokpraktik: fokusfag geo., pæd. fag og tema Dråbepraktik: bio. og mat.	Lærerens samarbejde med forældre, kollegaer og andre ressourcepersoner
4.studieår	7	Skoleperiodepraktik	Blokpraktik: fokusfag f/k og tema Dråbepraktik: f/k og mat.	Selvstændighed i og udvikling af lærerarbejde

Deltagelseskrav

Mødepligt

Den studerende har mødepligt til alle aktiviteter, der vedrører faget praktik. Mødepligten omfatter:

- praktikinformationsmøder, mentormøder samt anden aftalt praktikvejledning på læreruddannelsesstedet.
- praktiktimer, åbne lektioner og efterfølgende diskussioner, lektionsstudier, vejledning, trepartssamtale, praktikundervisning, andre læreropgaver samt velkomstdage og professionsmøder

på praktikskolen.

Opfyldelse af mødepligten er en forudsætning for at få bedømt praktikken på den enkelte årgang.

Læreransvar og tavshedspligt

I praktikperioderne arbejder de studerende - i lighed med ansatte lærere - med et tjenstligt og pædagogisk ansvar over for skolens ledelse. Den studerende har tavshedspligt over for private forhold, ligesom personer anonymiseres i alle produkter, herunder skriftlige og elektroniske arbejder.

Eksamen

Den enkelte studerende bedømmes i faget praktik på hvert studieår. Den studerende indstilles af henholdsvis praktikskole og læreruddannelse til bestået/ikke bestået.

Praktikskolen

Praktikskolen indstiller til bedømmelse på baggrund af en helhedsvurdering af den studerendes ageren i praktikken i forhold til opfyldelse af de 7 kompetencemål det pågældende studieår. Den studerende skal som en del af praktikken arbejde med nedennævnte dokumenter:

- Praktikaftalen. På 2., 3. og 4. studieår anvender studerende og praktiklærer afsluttende refleksioner og fremadrettede hensigter fra den forrige praktik.
- Bearbejdede lektionsplaner og noter fra observation og diskussion af åbne lektioner,
- Oplæg til vejledning, notater fra og overvejelser efter vejledning.
- Undervisningsplaner.

Arbejde med disse dokumenter er sammen med mødepligten en forudsætning for helhedsvurderingen af den studerendes ageren, og dermed for at den studerende kan indstilles til bedømmelse af praktikskolen.

Læreruddannelsen

Mentor indstiller den studerende til bestået/ikke bestået på baggrund af en vurdering af den studerendes praktikopgave. I oversigten nedenfor fremgår praktikopgavens fokusområde for de enkelte studieår.

Studieår	Fokus	Eks på "studiedokumenter"	Eks på "lærerdokumenter"
1.studieår	Lærerrolle og relationer Klasseledelse	Praksisfortælling Episodebeskrivelse Observation Lektionsstudier Praktikaftale	Undervisningsplaner Undervisningsmateriale Klasseregler Lektionsplaner Observationsnoter
2.studieår	Elevforudsætninger Evaluerings	Praktiklogbog, Observationer fx videoklip,	Oplæg til og eksempler på elevlogbøger

		Praksisfortællinger Observation Lektionsstudier Episodebeskrivelse Fotoserier	Test Respons til elev Oplæg til og eksempler på elevportfolioer Lektionsplaner Observationsnoter
3.studieår	Lærerens samarbejde med forældre, kollegaer og andre ressourcepersoner	Episodebeskrivelse Praktikaftale Lydoptagelser Oplæg til og notater fra vejledning	Forældrebrev Undervisningsplaner, Elevplaner Teammødenotater Anonymiserede indstillinger til ressourcepersoner
4.studieår	Selvstændighed i og udvikling af lærerarbejde	Praktikaftale, Videoklip, Praksisfortællinger Oplæg til og notater fra vejledning	Undervisningsplaner Undervisningsmateriale Oplæg til og eksempler på elevportfolioer, Respons til elever Forældrebrev Testresultater Teammødereferat

Den studerende udarbejder en 3 – 5 siders opgave, der tager udgangspunkt i en analytisk bearbejdning af 1 eller flere relevante dokumenter fra portfolioen, se eks. ovenfor. Opgaven henter tema fra studieårets fokus, og i den analytiske bearbejdning inddrager den studerende litteratur anvendt i de øvrige fag i uddannelsen. Gennem analyse, diskussion samt kritisk og fremadrettet stillingtagen viser den studerende sin evne til selvstændig refleksion i forhold til egen og andres praksis i praktikken.

Se mere generelt om eksamen i fællesafsnittet.